

08. Månadsuppföljning aug 2023 (Delårsrapport)

Socialnämnd

Innehållsförteckning

1 Verksamhet	3
2 Måluppföljning	4
2.1 Äldreomsorgen håller god kvalitet	4
2.2 Socialnämndens verksamheter har en proaktiv och löpande kommunikation med medborgarna	5
2.3 Individ- och familjeomsorgen håller god kvalitet	6
2.4 LSS verksamheten håller god kvalitet	7
2.5 All personal har god kompetens inom det område som de verkar	7
3 Ekonomi.....	8
3.1 Utfall/Prognos	8
3.2 Resultatrapport utfall/prognos	8
3.3 Sammanfattande kommentarer kring ekonomiskt utfall och prognos till KS/KF	8

1 Verksamhet

Förvaltningsövergripande

Socialnämndens arbete har under det första halvåret präglats av gränsöverskridande arbete med fokus på gemensamma strukturer, kompetensutveckling och systematiskt kvalitetsarbete vilket beskrivs närmare i nedanstående kapitel. Arbetsmarknadsenheten är en förvaltningsöverkridande matrisorganisation vars arbete har gett goda resultat och där samarbetet med barn- och utbildningsnämnden fungerar väl. Arbetet vänder sig i första hand mot nyetablerade, personer med funktionshinder och unga utanför arbetsmarknaden. Arbetet under det första halvåret har trots lågkonjunktur lett till att fler individer har kommit i sysselsättning genom arbete eller praktik.

Individ, och familjeomsorg

För att stärka invånarnas självständighet har IFO fokuserat på insatser inom två områden, att stärka den egna förmågan och möjlighet att ta ansvar, samt att främja integration. Utvecklingsarbete pågår för att tydliggöra kravställande och öka stödet för att nå ökad självständighet och egen försörjning. Ett öppenvårdsperspektiv, teambaserat arbetssätt och intensiva insatser ger effekt för att tillse att familjer och individer får det stöd och den hjälp de behöver. Förebyggande arbete genomförs via biståndslösa insatser, råd, stöd samt gruppverksamheter.

För att klara flyktningmottagandet pågår utökning och upprustning av boenden. IFO utvecklar integrationsarbetet genom vardagsnära stöd och uppföljningar. En boendestödsinsats för nyanlända familjer med omfattande stödbehov utförs i syfte att förebygga våld, heder eller patriarkala strukturer. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp verkar för utveckling av arbetsformer och kompetens i arbetet mot våld i nära relationer och hedersproblematik. Samarbete med elevhälsan kring unga med normbrytande beteenden och negativa mönster fortgår. Barnrättsfrågorna har lyfts och utveckling av barnrättsanalyser pågår.

Hälsa, vård och omsorg

Utvecklingsresan för äldreomsorgen fortsätter som planerat. En viktig del är arbetet med den kompetenshöjande insatsen äldreomsorgsreformen. Inom ramen för reformen har det under det första halvåret genomförts cirka 6300 utbildningstimmar, vilket bland annat inkluderar läkemedelsdelegering och lyftlicens, social dokumentation samt individcentrerad vård och omsorg. Årets resterande utbildningsinsatser är planerade. Verksamheten arbetar med schemalagd team- och verksamhetstid samt tid för medarbetare att medverka i multiprofessionella team.

Arbetet inom multiprofessionella team syftar till att ge förutsättningar för personcentrerad vård med individens behov i centrum. Nämnden ser initiala positiva effekter av dessa förändringar.

En digital utbildningsplattform och introduktionsutbildning har implementerats och gett positiva resultat i samband med introduktion av sommarvikarier. Arbetet fortsätter med att vidareutveckla plattformen för kompetensutveckling inom flera områden.

Samtliga chefstjänster inom hälsa, vård och omsorg är tillsatta och strukturerad introduktion av nya chefer genomförs. Successivt revideras och vid behov tas nya gemensamma rutiner fram som en del i arbetet för att nå en jämn kvalitet inom både hemtjänst och särskilt boende.

Det sker även förtydligande av roller för att säkerställa effektivare arbetsprocesser. Stort fokus ligger på att ge chefer goda förutsättningar för att axla sitt fulla chefsansvar, bland annat genom tätt samarbete med HR och controllers på kommunledningsförvaltningen.

Inom hemtjänsten har ett nytt planeringsverktyg införts. Verktöget är kopplat till medarbetarnas arbetsmobiler via en app som möjliggör enklare åtkomst till schema, brukarnas insatser och genomförandeplaner samt möjliggör dokumentation från mobilen vilket ger stöd för ökad kontinuitet.

Sjuksköterskeorganisationen har återgått till en nattbemanning med två sjuksköterskor.

Rehabverksamheten har påbörjat ett projekt vad gäller hälsosamtal både via hembesök och i grupp. Dessa syftar till att både minska ensamhet och att upptäcka behov av förebyggande insatser.

Det pågår en fortsatt satsning på boendemiljön i form av färgsättning och ny inredning med målet att kommunens särskilda boende ska vara likvärdiga, hemtrevliga och inbjudande.

Funktionsstöd

Gruppboenden Lillevångsgatan öppnade i februari och har en målgrupp med stort omvårdnadsbehov, vilket kräver ökade personalresurser jämfört med kommunens andra boenden. Boendet möjliggör högkvalitativ omvårdnad och är kostnadseffektivt i jämförelse med externa placeringar.

Verksamhetens fokus har varit på att stärka trygghet, kvalitet och hållbarhet.

Daglig verksamhet planerar för förnyelse av lokaler som bättre möter målgrupper med nya behov.

Ett nytt kompetenspaket för medarbetare är under utveckling för att säkerställa hög kompetens inom områden som social dokumentation, avvikelser, bemötande och alternativa kommunikationsmetoder. Därtill har en ny introduktionsplan utvecklats.

2 Måluppföljning

2.1 Äldreomsorgen håller god kvalitet

Målbedömning

Målet kommer troligtvis inte uppnås men det har skett en påtaglig förbättring.

För att arbeta för en god kvalitet i äldreomsorgen har socialnämnden genomfört en rad satsningar hittills i år. För att skapa en bättre arbetsmiljö har ytterligare en avdelningschef anställts i verksamheten i syfte att skapa förutsättningar för bättre stöd för enhetschefer samt att driva utvecklingsarbete framåt. Vidare har fler enhetschefer anställts inom äldreomsorgen för att möjliggöra ett mer närvarande ledarskap och i dagsläget är alla chefstjänsterna tillsatta.

Verksamheten har infört äldrepedagoger på särskilt boende och rekrytering fortgår av specialistundersköterskor till hemtjänst och särskilt boende för att öka kvaliteten på omvårdnaden.

I arbetet med implementering av heltidsresan har resursspass införts för att minska antalet vikarier och öka personalkontinuiteten i verksamheterna.

Genom att följa indikatorer om antalet anmälningar av allvariga missförhållanden respektive vårdskador till IVO (Inspektionen för vård och omsorg), antalet registreringar i kvalitetsregister såsom BPSD (beteendemässiga och psykiska symptom vid demens) och Senior alert samt personalomsättning kan effekter av det systematiska kvalitetsarbetet bli tydliga.

Uppföljning av antalet anmälningar av allvarliga missförhållanden och vårdskador till IVO indikerar en minskning sedan föregående år. Minskningen beror på det arbete som gjorts för att säkerställa lärande och uppföljning av åtgärder.

Målsättningen är att samtliga individer med demensdiagnos ska registreras i BPSD-registret. Syftet är att genom multiprofessionella vårdåtgärder minska beteendemässiga och psykiska symtom genom observation, analys, åtgärder och utvärdering av insatta åtgärder. Uppföljning visar att antalet registreringar är lågt och att det skiljer sig åt mellan olika enheter och verksamheten arbetar för följsamhet på samtliga enheter.

Senior alert är ett kvalitetsregister som främjar vårdprevention för äldre genom riskbedömning, förebyggande åtgärder och uppföljning. Uppföljning av antalet registreringar i Senior alert påvisar behovet av att arbeta mer med förebyggande insatser utifrån registrets syfte genom att öka antalet registreringar och följa upp åtgärder. Innan årets slut kommer alla enhetschefer att ha utbildats inom både BPSD och Senior alert.

Till hösten publiceras resultatet av undersökningen *"Vad tycker de äldre om äldreomsorgen"*. Analysen av resultatet kommer vara en del av det fortsatta utvecklingsarbetet och bedömningen av måluppfyllnad.

Andra pågående satsningar inom äldreomsorgen för att förbättra kvaliteten inkluderar en fortsatt utveckling av arbetet inom multiprofessionella team, införandet av nya digitala verktyg, implementering av fast omsorgskontakt samt en utveckling av kvalitetsråden.

Kvalitetsråden, ett forum för kvalitetsutveckling, ska integreras i verksamheten och inkludera medarbetare samt de multiprofessionella teamen. Syftet är att sammanställa och analysera avvikelser, söka mönster och trender som indikerar brister i verksamhetens kvalitet, öka kompetensen och möjliggöra en lärande organisation.

2.2 Socialnämndens verksamheter har en proaktiv och löpande kommunikation med medborgarna

Målbedömning

 Målet bedöms uppnås vid årets slut.

En löpande och öppen kommunikation med medborgarna är avgörande för medborgarnas förtroende för socialnämndens verksamhet. Genom kontinuerlig kommunikation skapas förutsättningar för ökad kunskap och dialog om nämndens verksamheter. Målsättningen är att det ska vara tydligt vilket stöd som brukare och medborgare kan förvänta sig. Verksamhetens kommunikation ska vara tillgänglig för alla medborgare, oavsett förutsättningar, och för att säkerställa det genomförs regelbundna medborgar- och brukardialoger.

Individ- och familjeomsorgen utforskar nya kommunikationsvägar för att öka tillgängligheten för medborgare och för att förbättra verksamheten. Under hösten kommer myndighetsenheten att erbjuda en chattmöjlighet där medborgare kan ställa frågor om socialtjänsten. Förhoppningen är att denna chattform kommer göra det enklare att få kontakt med socialtjänsten och att verksamheten genom medborgarnas frågor kommer att få värdefull information om förbättringsområden. Öppenvårdsverksamheten planerar att arrangera en invånardialog under hösten. Dialogen vänder sig till föräldrar i kommunen, med fokus på frågeställningen: "Vilken erfarenhet har ni av föräldraskap år 2023 och vilket stöd behöver ni från socialtjänsten?"

Verksamheten för hälsa vård och omsorg har haft anhörigträffar både inom särskilt boende och hemtjänsten. Anhörigträffarna har utformats annorlunda än tidigare då arbetet med

enskilda anhörigträffar bedöms ge mer värde både för brukare, närstående och medarbetare än träffar i grupp. Vid enskilda samtal kommer den anhöriges behov i centrum. Inom särskilt boende bjuds även anhöriga in till fester i samband med högtider. Verksamheten bedömer att det mer individcentrerade arbetssättet har fått positiv respons och arbetssättet kommer fortsätta.

Månadsbrev till anhöriga har införts både inom särskilt boende och hemtjänst. Uppföljning visar att enheterna gör utskick olika ofta och vissa enheter har ej kommit igång med utskicken, vilket innebär att verksamheten behöver arbeta för en följsamhet på samtliga enheter. I månadsbrevkommuniceras både kring nuläge och förbättringsarbete. Verksamheten bedömer att månadsbrev har gett effekt då anhöriga inkommit med positiv feedback.

Funktionsstödsverksamheten har utarbetat forum för dialog med brukare och anhöriga och har hittills under året haft ett särskilt fokus på att individanpassa återkoppling. Under året har en ny samtalsform införts mellan kontaktman och brukare för att fånga upp önskemål och att skapa delaktighet och självbestämmande för individen. Förutom intern kommunikation arbetar verksamheten med olika verktyg för att synliggöra målgruppen och ge brukarna möjlighet att vara en naturlig del av samhället.

Under året har verksamheten varit värd för en filmfestival där flera andra kommuner deltagit.

Verksamheten för korttidsboende och fritidshem skickar löpande informationsbrev till vårdnadshavare och daglig verksamhet har arbetat med att utveckla sitt instagramkonto. Dessa aktiviteter skapar transparens, trygghet och dialog med anhöriga och vårdnadshavare.

2.3 Individ- och familjeomsorgen håller god kvalitet

Målbedömning

● Målet bedöms uppnås vid årets slut.

Socialnämnden strävar mot hög kvalitet och ökad tillgänglighet inom socialtjänsten, vilket också är i enlighet med förslaget till ny socialtjänstlag. Målet är att främja förebyggande arbete och erbjuda insatser utan behovsprövning för att se till att barn, vuxna och familjer får tillgång till råd, stöd och skydd. Genom att följa indikatorerna om biståndslösa insatser och förebyggande gruppverksamhet synliggörs hur väl rustad verksamheten är när eller om den nya lagen träder i kraft, detta med intentionen om att vara en socialtjänst i framkant. Socialnämnden arbetar även för att fler individer ska bli självförsörjande.

Verksamheten arbetar för att stärka invånarnas självständighet genom att stärka individens egen förmåga och möjlighet att ta ansvar samt att främja integrationen i samhället och på arbetsmarknaden. Utvecklingsarbete pågår för att tydliggöra kravställande och öka stödet till individer för att uppnå ökad självständighet och egen försörjning. Uppföljning visar att hittills i år har 95% inte återkommit med ansökan om försörjningsstöd inom ett år efter avslutad insats vilket tyder på att arbetet har haft effekt.

Öppenvårdsverksamheten har under första halvåret arbetat för att erbjuda fler biståndslösa insatser. Under perioden har det erbjudits något färre biståndslösa insatser än samma period föregående år. Verksamheten ska under hösten utvärdera om minskningen beror på minskat behov hos målgruppen eller om färre personer har erbjudits insatsen. Vidare erbjuder öppenvårdsverksamheten gruppverksamhet inom ett antal olika områden. En av grupperna har inte haft tillräckligt med anmälningar under våren, intresseanmälningar har inkommit efter marknadsföring på hemsidan och förhoppningen är att kunna starta en grupp under hösten. Verksamhetens utvärderingar av övriga gruppverksamheter visar på nöjdhet hos deltagarna.

2.4 LSS verksamheten håller god kvalitet

Målbedömning

● Målet bedöms uppnås vid årets slut.

För att arbeta för god kvalitet i socialnämndens verksamhet för funktionsstöd har verksamheten använt analys av förra årets brukarundersökning som underlag för förbättringsarbete. Undersökningen visade på behov att arbeta utifrån begreppet trygghet och kommunikation då resultatet visade att brukare inte alltid känner sig förstådda eller förstår vad medarbetarna kommunicerar. Att få rätt stöd utifrån sina individuella förutsättningar är en del i att uppleva trygghet. Fokus hittills under året har därför varit att utbilda medarbetare i alternativ och kompletterande kommunikation (AKK).

Inom nämndens verksamhet för boende har det startats upp så kallade säsongsamtal som ska ske regelbundet mellan brukare och kontaktman. Syftet är att mer systematiskt arbeta för att identifiera behov hos den enskilde. Vidare har verksamheten arbetat med att ta fram ett kompetenspaket för samtliga medarbetare i syfte att säkerställa att verksamheten har den kompetensförsörjning som behövs för att bedriva verksamhet i framkant.

2.5 All personal har god kompetens inom det område som de verkar

Målbedömning

◆ Målet kommer troligtvis inte uppnås men det har skett en påtaglig förbättring.

För att socialnämnden ska kunna ge en god och nära vård och omsorg utifrån ett personcentrerat och individanpassat förhållningssätt är målet att samtliga medarbetare i nämndens ansvarsområde ska ha god kompetens inom det område de verkar.

Individ och familjeomsorgen bedömer att risken för bristande kompetensförsörjning i verksamheten är liten då personalomsättningen är och har varit låg under senaste åren. Verksamheten har inte haft problem att rekrytera medarbetare med rätt kompetens vilket resulterat i bibehållen kompetens och höjd kvalitet.

För att bibehålla god kvalitet och säkerställa kompetensförsörjning inom funktionsstöd arbetar verksamheten med att ta fram ett kompetenspaket. Kompetenspaketet riktar sig till såväl befintliga som nya medarbetare och kommer implementeras under hösten.

Socialnämnden lägger stort fokus på kompetensförflyttning inom äldreomsorgen, bland annat genom äldreomsorgsreformen och äldreomsorgslyftet. Inom äldreomsorgsreformen har det genomförts en rad utbildningar med syfte att bidra till en kompetensförflyttning inom äldreomsorgen. Utöver direkt utbildning har det inom ramen för äldreomsorgsreformen även genomförts andra kompetenshöjande insatser, exempelvis kompetensförstärkningsteamet som stöttar ordinarie verksamhet i sociala aktiviteter på särskilt boende. Det finns också avsatta tider för multiprofessionella team och verksamhetstid som används för att dela lärdomar inom verksamheten. Utifrån detta har alla tillsvidareanställda medarbetare på ett eller annat sätt tagit del av äldreomsorgsreformen. Utvärderingar som besvarats av deltagarna har visat på hög nöjdhet med utbildningarna.

Implementering av fast omsorgskontakt har påbörjats. Kravet är att den som utses till fast omsorgskontakt ska vara utbildad undersköterska. Målet att en fast omsorgskontakt ska finnas för alla brukare är inte uppnått på grund av att det finns för få utbildade undersköterskor. Avsaknaden av undersköterskor kan till viss del härledas till en brist på undersköterskor nationellt. Rutin vad gäller fast omsorgskontakt ska kontinuerligt kommuniceras med ansvariga enhetschefer och följas upp. För att motivera medarbetare att utbilda sig till undersköterska respektive specialistundersköterska har möjligheten erbjudits att vidareutbilda sig inom ramen

för statsbidraget äldreomsorgslyftet. Under 2023 har 23 medarbetare deltagit i en utbildning till undersköterska eller specialistundersköterska vilket indikerar en ökad kompetens.

En innovativ sommarrekrytering, med bland annat marknadsföringsfilmer, tidig rekrytering, erbjudande om Skånetrafikens sommarkort, gruppintervjuer och en digital utbildningsplattform gav positiva resultat.

Uppföljning av avvikelser och utredning av rapporter om missförhållanden visar att bristande bemötande ofta är en bidragande orsak till att rapporterade händelser kunnat inträffa. Bedömningen är att bristande bemötande grundar sig i kompetensbrist och att verksamheten behöver arbeta mer systematiskt med förbättringsåtgärder och tydliggöra kraven på medarbetare.

3 Ekonomi

3.1 Utfall/Prognos

Driftredovisning	PERIODEN 01-08			HELÅR			UTFALL
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Fg helår
Individ- och familjeomsorg	-39 388	-46 836	7 448	-64 697	-71 697	7 000	-58 891
Hälsa- vård och omsorg	-197 116	-177 756	-19 360	-303 243	-275 643	-27 600	-268 738
LSS-verksamhet	-53 859	-56 177	2 318	-77 419	-82 519	5 100	-72 722
SUMMA	-290 363	-280 769	-9 594	-445 359	-429 859	-15 500	-400 351
Investeringar, utgift	-165	-5 500	5 335	-2 500	-5 500	3 000	-492

3.2 Resultatrapport utfall/prognos

Resultatrapport	PERIODEN 01-08			HELÅR			UTFALL
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Avvikelse	Fg helår
Intäkter	162 811	145 138	17 673	237 224	217 707	19 517	226 203
Summa intäkter	162 811	145 138	17 673	237 224	217 707	19 517	226 203
Personalkostnader	-230 232	-218 675	-11 557	-351 165	-336 718	-14 447	-306 703
Hyror	-27 891	-27 991	100	-42 235	-41 987	-248	-38 281
Varor, bidrag och tjänster	-193 903	-178 001	-15 902	-287 687	-267 001	-20 686	-279 777
Avskrivningar och internränta	-1 131	-1 240	109	-1 488	-1 860	372	-1 735
Övrigt	-17		-17	-8		-8	-58
Summa kostnader	-453 174	-425 907	-27 267	-682 583	-647 566	-35 017	-626 554
Summa Totalt	-290 363	-280 769	-9 594	-445 359	-429 859	-15 500	-400 351

3.3 Sammanfattande kommentarer kring ekonomiskt utfall och prognos till KS/KF

Individ, och familjeomsorg

Prognosen för verksamheten visar en positiv avvikelse + 7,0 mnkr.

Utfallet beror delvis på lägre personalkostnader med anledning av vakanser på samtliga enheter inom IFO. Vakanserna beror på att ny tillsättningar dragit ut på tiden samt personalomsättning, främst med anledning av föräldraledigheter. Behov av insatser i form av kontaktpersoner och kontaktfamiljer har varit små vilket bidrar till den positiva avvikelsen. Ytterligare en orsak är tillfälliga nedsättningar i arbetstid.

Utfallet påverkas av att nämnden haft intäkter från Migrationsverket för att finansiera flyktingmottagandet. Dessa intäkter kommer att förbrukas för att uppföra fler boenden och bättre rusta det befintliga beståndet. Detta för att möta kommande anvisningar och för att säkerställa skäliga bostadsförhållanden för de som mottagits. Intäkterna skall vidare finansiera arbetet med det vardagsnära stödet för att stödja och främja integrationen och stegförflyttningar mot självförsörjning och självständighet. Tolkkostnader för att möjliggöra integrationsarbetet förväntas stiga i takt med det intensifierade arbetet.

I samband med mottagandet har nämnden haft intäkter i form av engångsutbetalningar i syfte att rusta för mottagandet enligt massflyktingdirektivet. För att komma ikapp och säkerställa skäliga förhållanden över tid kommer delar av dessa intäkter avsättas för att täcka kostnader under år 2024.

Kostnader för placeringar har hållit sig inom budget. En kostsam placering vid utredningshem i ett barnärende har varit nödvändig. Det finns risk för att behov av en kostsam LVM - placering kan uppstå under årets sista kvartal. IFO arbetar med att stärka öppenvårdsinsatser och arbetet med föräldraskapet i syfte att korta placeringar. I övrigt användas interna resurser framför externa. Insatserna vid öppenvården används flitigt.

Olika gruppverksamheter har startats i syfte arbeta förebyggande genom att nå familjer och individer i behov av stöd i ett tidigare skede. Ytterligare gruppverksamheter som startats är motivationsgrupp för bibehållen nykterhet samt grupper för anhörigstöd kopplat till psykisk ohälsa. Råd och stödsamtal har utökats till att erbjudas även för vuxna.

Kostnader för det ekonomiska bistånd som utbetalats till hushållen har inte stigit trots lågkonjunktur och ökade kostnader. En positiv budgetavvikelse förekommer här med anledning av att kostnaderna för gruppen nyanlända har sjunkit/inte blivit lika höga som förväntat. Några som haft löpande bistånd har blivit självförsörjande samtidigt som anvisningarna sjunkit (undantaget massflyktingar) något de senast två åren. Det vardagsnära stödet och kravställen kring stegförflyttningar har börjat ge resultat då fler uppnår självförsörjning.

Hälsa, vård och omsorg

Hälsa, vård och omsorg visar per augusti ett underskott motsvarande -19,4 mnkr vilket främst beror på högre personalkostnader än vad som är budgeterat, samt kostnad för inhyrda sjuksköterskor. För att få årets budget till att gå ihop lades ett internt sparkrav motsvarande 5,2 mnkr vilket också bidrar till den negativa avvikelsen.

Prognosen per augusti för hälsa, vård och omsorg uppgår till -27,6 mnkr jämfört med budget. De större posterna utgörs av kostnader för hyrsjuksköterskor på -5,8 mnkr, lägre beläggningsgrad på särskilt boende än budgeterat vilket ger -3,4 mnkr, extern utförare av lokalvård hos brukare -2,7 mnkr samt övertidsersättning på totalt -12,5 mnkr.

Hemtjänsten

Hemtjänsten visar per augusti ett underskott mot budget motsvarande -2,3 mnkr vilket till största del beror på höga personalkostnader. Antalet brukare har ökat under året och även behovet av mer insatser hos befintliga brukare. Detta har visserligen medfört ökade intäkter, men ökningen av personalkostnader har skett i större utsträckning vilket gett upphov till den negativa avvikelsen.

Kostnader för sjukfrånvaro och kvalificerad övertid är en starkt bidragande faktor. En mängd åtgärder har satts in för att stävja detta under året vilket gett resultat på vissa enheter, medan andra fortfarande har stora utmaningar. Med avdelningschefer på plats intensifieras nu detta arbete. För att lyckas med uppdraget behöver det nu ses en stabilitet i verksamheten samt

minskad personalomsättning bland chefer.

Verksamheten behöver även göra förändringar i bemanningen för att öka flexibiliteten och på så sätt bättre kunna anpassa bemanningen efter brukarbehovet.
Prognosen för hemtjänsten uppgår till -4,0 mnkr i delårsrapporten jämfört med budget.

Särskilt boende

Särskilt boende visar per augusti ett underskott mot budget motsvarande -2,4 mnkr vilket till största del beror på minskade intäkter till följd av lägre beläggningsgrad än budgeterat. Det ses dock en tydlig ökning i beläggningsgraden sedan maj månad som i augusti uppgår till 96 %. Det är dock fortfarande lägre än de budgeterade 98 % vilket innebär att underskottet sannolikt kommer att fortsätta öka under resterande månader om än i lägre utsträckningen än tidigare under året.

Enligt mätningar som gjorts så ligger samtliga boenden över gränsen som satts av politiken gällande antal årsarbetare per brukare. Ett arbete pågår nu med att kartlägga bemanningsbehovet samt se över arbetsrutiner för att nå de fastställda gränserna. Insatser för att komma tillrätta med höga kostnader för kvalificerad övertid och hög sjukfrånvaro har varit framgångsrik på vissa boenden, medan andra fortfarande ligger kvar på höga nivåer.

Prognosen för särskilt boende uppgår till -5,0 mnkr i delårsrapporten jämfört med budget.

Myndighet, HSL, förebyggande hälsofrämjande och korttidsenhet

Avdelningen visar ett underskott med -9,7 mnkr per augusti vilket till största del beror kostnader för inhyrda sjuksköterskor samt ett utökat behov inom hemtjänsten för kommuninvånarna. Antalet brukare har ökat under året, samtidigt som fler insatser krävs, vilket medför ökade kostnader för myndigheten. Detta får dock ingen effekt totalt sett inom hälsa, vård och omsorg då kostnadsökningen för insatserna möts av intäktsökning inom hemtjänsten. En annan förklaring till underskottet är höga kostnader för kvalificerad övertid samt att kostnaderna för kommunresor har ökat med 0,9 mnkr till följd av ett nytt avtal.

Prognosen för avdelningen uppgår till -11,8 mnkr i delårsrapporten jämfört med budget.

Funktionsstöd

Prognosen för verksamheten visar på en positiv avvikelse på 5,1 mnkr vid årets slut. På grund av felbudgetering av personalkostnader på ny gruppboende, ökade vårdbehov på daglig verksamhet samt ej aktualiserade intäkter från Migrationsverket ligger ett besparingskrav på 3,9 mnkr över året. Denna besparing är budgeterad under "Varor, bidrag och tjänster" under ansvar 352.

Under de första åtta månaderna har verksamheterna arbetat för att effektivisera processer och arbetssätt för att kunna hämta in sparkravet. Detta genom minskade kostnader för externa placeringar till följd av nyöppnade och justerade verksamheter så verksamhet i egen regi kan erbjudas, vakanshållna rader, ett mindre vikariebehov är budgeterat under sommarmånaderna, då enheterna stöttat varandra, samt genom schemajusteringar.

Sammanfattning av åtgärder för bokslut i balans till KS/KF

Hälsa vård och omsorg

Socialnämnden tog i juni 2023 beslut om reviderad åtgärdsplan för budget i balans som omfattade effektiviseringar om sammanlagt 10,0 mnkr år 2023 och 14,4 mnkr år 2024.

Socialnämnden har även fattat beslut om nya riktlinjer för när behovet av hemtjänstinsatser i ordinärt boende är så omfattande att en skälig levnadsnivå inte kan tillförsäkras. En övre gräns för hur många insatstimmar brukare med hemtjänst ska beviljas har införts. När behovet av

hemtjänst uppgår till mer än 100 timmar per månad bedöms omsorgsbehovet vara så omfattande att en skälig levnadsnivå inte längre kan garanteras i det egna hemmet utan brukare ska i stället beviljas plats på särskilt boende. Att införa en övre gräns för insatser inom hemtjänsten på 100 timmar per månad säkrar både kvalitet och trygghet för den enskilde men även god hushållning av kommunens resurser. Eftersom beslutet ej gäller retroaktivt så syns ännu inte de ekonomiska effekterna men förväntas på sikt minska kostnader inom hemtjänst och öka beläggningsgraden inom särskilt boende.

Verksamheten har präglats av en stor personalomsättning bland chefer och andra nyckelpersoner. På grund av vakanserna har utvecklingsarbetet inte kunnat prioriteras i alla verksamheter. Rekryteringsprocesserna har bidragit till ökade kostnader. Samtliga chefer är dock nu rekryterade vilket bör ha positiv inverkan på det ekonomiska utfallet och fortsatt arbete kan inriktas på att minska personalomsättningen.

Socialförvaltningen genomför ett systematiskt kvalitetsarbete för att främja tydlighet i ledarskapet, stärka professionaliteten i alla led, etablera en tydlig ledningsstruktur och stärka cheferna. Det förväntas att dessa åtgärder på sikt kommer att bidra till en minskad personalomsättning, vilket i sin tur förväntas ha en positiv inverkan på det ekonomiska resultatet. Det är dock för närvarande inte möjligt att göra en exakt ekonomisk uppskattning av vilken effekt detta kan få. Planeringsdagar med fokus på att stärka ledarskapet har genomförts och arbetet fortsätter i med tydliggörande av förväntningar samt genom uppföljning av på månatliga planeringssamtal.

Den kvalificerade overtiden har från maj månad gått ner både inom hemtjänsten och särskilt boende. Inom särskilt boende har månadskostnaden för kvalificerad overtid halverats. Det kvarstår dock fortfarande utmaningar, och ytterligare åtgärder enligt handlingsplan har vidtagits för att nå målet att eliminera overtiden. Åtgärderna spås även ha en positiv inverkan på verksamheten då de bidrar till att förbättra arbetssituationen för medarbetarna. Det pågår arbete med att minska sjukfrånvaron. Så kallade omtankesamtal ska hållas efter tre sjukfrånvarotillfällen, rehabiliteringssamtal efter sex tillfällen samt i vissa fall begäran om förstadagsintyg. En ny sjukfrånvarorutin har skapats där medarbetare om det är möjligt erbjuds alternativa arbetsuppgifter. Verksamheten ser över bemanningen för att öka flexibiliteten och på ett bättre sätt kunna följa brukar- och bemanningsbehovet.

Vad gäller sjuksköterskor pågår det arbete som inbegriper hållbart arbetsliv, arbete kring patientsäkerhet samt ett hållbart introduktionsprogram. Detta med syfte att nå en hållbar struktur och därmed minskad personalomsättning. Därtill blev rekrytering av nattbemanning med ordinarie sjuksköterskor helt klar den 1 maj vilket ger ett minskat behov av inhyrd personal vid sjukskrivningar.

För att kartlägga verksamheterna och förbättra arbetsmiljön har skyddsombud genomfört en schemautvärdering samt varit behjälplig vid schemalaggnings inom äldreomsorgen. Detta som ett led i att förbättra arbetsmiljön, främja medarbetarnas delaktighet och därmed bidra till ökad trivsel. Åtgärden förväntas ha en positiv inverkan på sjukfrånvaro och personalomsättning.

Budgeten utgår från en uppskattad beläggning på 98%, genomsnittet för januari till april var 90%. Åtgärder har vidtagits för att effektivisera ut- och inflyttningsprocessen samt för att öka beläggningsgraden på särskilda boende och i augusti månad uppgår beläggningsgraden till 95,9%.

Särskilt boende ska rustas för att kunna ta hem två externt placerade brukare då externa placeringar genererar högre kostnader än platser i egen regi.